

Kuvaus henkilötietojen käsittelystä tieteellisessä tutkimuksessa (tietosuojailmoitus EU (679/2016) 13, 14, 30 artikla)

21.2.2020

Tutkimuksessa ”Osallisuus päihde- ja mielenterveysjärjestöjen matalan kynnyksen toiminnoissa – Pienoisetnografinen tutkimus” käsiteltävät henkilötiedot

Osana ”Osallisuus päihde- ja mielenterveysjärjestöjen matalan kynnyksen toiminnoissa” – Pienoisetnografista tutkimusta tehdään vapaaehtoisuuteen perustuvia haastatteluja, jotka nauhoitetaan. Haastattelut toteutetaan matalan kynnyksen toiminnoissa, joissa asioidaan anonyymisti. Toimintojen tarkoituksena on tarjota tukea ja ohjausta mahdollisimman matalalla kynnyksellä henkilöille, jotka eivät välttämättä ole muiden palvelujen piirissä. Näiden henkilöiden luottamus viranomaisiin on voinut kärsiä esim. huonon kohtelun vuoksi, eivätkä he halua jättää itsestään tunnistettavaa jälkeä. Luottamuksen rakentaminen perustuu mahdollisuuteen asioida nimettömästi.

Tämän toiminnan luonteen vuoksi haastateltavista ei tarkoituksellisesti kerätä nimiä tai muita henkilö- tai tunnistamistietoja. Haastateltavilta kysytään elämäntilanteeseen ja elämänhistoriaan sekä tutkittavaan toimintaan osallistumista koskevia tietoja.

Ihminen voidaan kuitenkin tunnistaa nauhoituksista äänen tai nauhoitteista ja puhtaaksi kirjoitetuista teksteistä haastatteluissa esiin nousseiden asioiden perusteella. Kaikki tietosisällöt, jonka perusteella henkilö voidaan suoraan tai välillisesti tunnistaa ovat henkilötietoja, joiden käsittelyä koskee EU:n tietosuoja-asetus.

Tutkimuksen nauhoitteita ja muuta aineistoa, josta haastateltava voidaan tunnistaa, säilytetään tietoturvasyistä siten, että pääsy tiedostoihin on rajoitettu tämän tutkimuksen tekijöille henkilökohtaisella salasanalla. Tutkimuksen raportointi toteutetaan siten, ettei yksittäisiä haastateltavia voida tunnistaa.

Tämä tietosuojailmoitus on saatavilla tutkijoilta. Haastateltavia informoidaan ilmoituksen asiasisällöstä nauhoituksen alussa, jolloin tutkimusta ja tietosuoja koskeva asiasisältö käydään läpi vapaamuotoisesti etukäteen sovittua tarkistuslistaa apuna käyttäen.

Henkilötietojen käsittelyn oikeudellinen peruste tutkimuksessa/arkistoinnissa

Henkilötietojen käsittely tutkimuksessa perustuu tutkittavalta haastattelun alussa antamaan suostumukseen (EU 679/2016 6.1 a). Kirjallista suostumusta ei kysytä, koska se muodostaisi suuremman henkilörekisterin, jota halutaan välttää anonyymeissa palveluissa asioiden ihmisten tunnistamattomuuden suojaamiseksi. Haastatellulta kysytään suostumus nauhalla sen jälkeen, kun häntä on informoitu tutkimuksesta ja tämän tietosuojailmoituksen sisällöstä.

Henkilötietojen siirto EU/ETA ulkopuolelle

Tutkimuksessa henkilötietoja ei siirretä EU/ETA -alueen ulkopuolelle.

Henkilötietojen suojaaminen

Henkilötietojen käsittely tässä tutkimuksessa perustuu asianmukaiseen tutkimussuunnitelmaan ja tutkimuksella on vastuuhenkilö. Henkilötietoja käytetään vain tieteellistä tutkimusta varten sekä muutoinkin toimitaan niin, etteivät yksittäisiä ihmisiä koskevat tiedot paljastu ulkopuolisille.

Tunnistettavuuden poistaminen

Aineisto analysoidaan anonyymisti, mutta henkilö voi olla tunnistettavissa nauhoitteista äänen perusteella tai haastattelun asiasisällöstä. Raportointi tapahtuu niin, etteivät ulkopuoliset voi tunnistaa yksittäisiä ihmisiä.

Tutkimuksessa käsiteltävät henkilötiedot suojataan

käyttäjätunnuksella salasanalla käytön rekisteröinnillä kulunvalvonnalla (fyysinen tila)

Tutkimukselle on annettu eettinen ennakoarvio

Kyllä, A-klinikkasäätiön eettinen toimikunta käsitteli tutkimussuunnitelman kokouksessaan 9.12.2019.

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen *päättymisen jälkeen*

Nauhoitteet ja muu henkilötiedollinen aineisto hävitetään 10 vuoden kuluttua tutkimuksen päättymisestä.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen artiklat 7, 15, 16, 17, 20 ja 21)

Matalan kynnyksen toimintojen anonyymin luonteen vuoksi haastatteluaineisto kerätään anonyyminä eikä vahvoja henkilötietoja kerätä haastatteluista. Tutkimuksessa syntyvästä aineistosta ei voida tämän vuoksi luotettavasti jälkikäteen yksilöidä, kuka on osallistunut tutkimukseen. Tästä syystä tutkimuksessa joudutaan rajoittamaan seuraavia rekisteröitävän oikeuksia eli haastatelluille ei voida taata:

- mahdollisuutta peruuttaa suostumustaan haastatteluun (tietosuoja-asetuksen 7 artikla).
- pääsyä itseään koskeviin haastattelutietoihin jälkikäteen (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)
- oikaisuoikeutta (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)
- oikeutta tietojensa poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla) tai rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)
- oikeutta siirtää tietoja toiselle rekisterinpitäjälle (tietosuoja-asetuksen 20 artikla).
- vastustaa henkilötietojensa käsittelyä (tietosuoja-asetuksen 21 artikla)

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Profilointi ja automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa henkilötietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon. Tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena ei ole henkilökohtaisten ominaisuuksiesi arviointi, ts. profilointi vaan henkilötietojasi arvioidaan laajemman tieteellisen tutkimuksen näkökulmasta.

Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen

Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä vastaavaan tutkijaan tai A-klinikkasäätiön tietosuojavastaavaan.

Vastaava tutkija

Tutkimuspäällikkö Jouni Tourunen, 040-1368058, jouni.tourunen@a-klinikka.fi

Tietosuojavastaava

Kehittämiskoordinaattori Tiia Ruokosalu, saatio.tietosuoja@a-klinikka.fi

28.3.2019

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuojasetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaltuutettu.

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Puhelinvaihde: 029 566 6700

<https://tietosuoja.fi/yhteystiedot>